।। ପଞ୍ଚତ୍ରିଂଶତ୍(୩୫) ଅଧ୍ୟାୟ ।।

ବାବାଙ୍କ ଦର୍ଶନ ପାଇଁ ସର୍ତ୍ତ, ବାବାଙ୍କ ପରୀକ୍ଷା ଯୋଜନା, ସର୍ପରୂପୀ ବାବା

ଏହି ଅଧ୍ୟାୟରେ ମଧ୍ୟ ଉଦିର ମାହାତ୍ମ୍ୟ ବର୍ଣ୍ଣିତ ହୋଇଛି । ଏହା ସହ ଏପରି ଦୁଇଟି ଘଟଣାର ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି କି ବାବା ଦକ୍ଷିଣା ନେବାକୁ ଅସ୍ୱୀକାର କରିଛନ୍ତି ଓ ଦ୍ୱିତୀୟରେ ତାଙ୍କୁ ପରୀକ୍ଷା କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରାଯାଇଛି । ପ୍ରଥମେ ପରୀକ୍ଷା ବିଷୟ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିବା ।

ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସାମ୍ପ୍ରଦାୟିକ ମନୋବୃତ୍ତି ବଡ଼ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ । ନିରାକାରବାଦୀମାନେ ଈଶ୍ୱରଙ୍କ ସଗୁଣ ଉପାସନା ଏକ ଭ୍ରମ ଏବଂ ସନ୍ଥମାନେ ମଧ୍ୟ ସାଧାରଣ ବ୍ୟକ୍ତି ସଦୃଶ ବୋଲି କହିଥାନ୍ତି । ଏହି କାରଣରୁ ତାଙ୍କର ଚରଣ ବନ୍ଦନା କରି ତାଙ୍କୁ ଦକ୍ଷିଣା ଦେବା କି ପ୍ରୟୋଜନ ? ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ମତାବଲମ୍ବୀମାନଙ୍କର ମଧ୍ୟ ଏହି ମତ ଯେ ନିଜର ସଦ୍‌ଗୁରୁ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ସନ୍ଥଙ୍କୁ ପ୍ରଣାମ ବା ଭକ୍ତି କରିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ । ଏହି ପ୍ରକାର ଅନେକ ଆଲୋଚନା, ସମାଲୋଚନା ସାଇବାବାଙ୍କ ବିଷୟରେ ଆଗରୁ ହୋଇସାରିଛି ଏବଂ ଏବେ ମଧ୍ୟ ଶୁଣିବାକୁ ମିଳୁଛି । କାହାର କାହାର ଅଭିଯୋଗ ଥିଲା ଯେ ଆମେ ଯେତେବେଳେ ଶିରିଡ଼ି ଗଲୁ, ବାବା ଦକ୍ଷିଣା ମାଗିଲେ । ଏପରି ଦକ୍ଷିଣା ମାଗିବା ଜଣେ ସନ୍ଥଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ଶୋଭନୀୟ କି ? ଯେତେବେଳେ ସେ ଏ ପ୍ରକାର ଆଚରଣ କରୁଛନ୍ତି, ତାଙ୍କର ସାଧୁ ଧର୍ମ ରହିଲା କେଉଁଠି ? କିନ୍ତୁ ଏପରି କେତେକ ଘଟଣା ମଧ୍ୟ ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇଛି, ଯେଉଁ ଲୋକମାନେ ଶିରିଡ଼ି ଯାଇ ଅବିଶ୍ୱାସ କରି ବାବାଙ୍କୁ ଦର୍ଶନ କରିଛନ୍ତି, ସେମାନେ ହିଁ ସର୍ବପ୍ରଥମେ ତାଙ୍କୁ ପ୍ରଣାମକରି ପ୍ରାର୍ଥନା କରିଛନ୍ତି । ଏପରି କିଛି ଉଦାହରଣ ନିମ୍ନରେ ଦିଆଗଲା ।

।। ବାବାଙ୍କ ଦର୍ଶନ ପାଇଁ ସର୍ତ୍ତ ।।

କାକା ମହାଜନୀଙ୍କର ବନ୍ଧୁ ନିରାକାରବାଦୀ ତଥା ମୂର୍ତ୍ତିପୂଜାର ବିରୋଧୀ ଥିଲେ । କୌତୂହଳବଶତଃ ସେ କାକାଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ଦୁଇଟି ସର୍ତ୍ତରେ ଶିରିଡ଼ି ଯିବାକୁ ରାଜି ହେଲେ । (୧)ବାବାଙ୍କୁ ପ୍ରଣାମ କରିବେ ନାହିଁ (୨)ତାଙ୍କୁ କୌଣସି ଦକ୍ଷିଣା ଦେବେ ନାହିଁ । କାକା ଯେତେବେଳେ ଦୁଇଟିଯାକ ସର୍ତ୍ତକୁ ମାନିନେଲେ, ଶନିବାର ରାତିରେ ଦୁହେଁ ମୁମ୍ବଇ ପ୍ରସ୍ଥାନ କଲେ ଏବଂ ପରଦିନ ସକାଳେ ଶିରିଡ଼ିରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ଯେମିତି ସେ ମସଜିଦ୍‌ରେ ପାଦ ଦେଇଛନ୍ତି, ବାବା କାକାଙ୍କ ବନ୍ଧୁଙ୍କ ପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟିପାତ କରି କହିଲେ 'ଆସନ୍ତୁ, ଶ୍ରୀମାନ ପଦାର୍ପଣ କରନ୍ତୁ । ଆପଣଙ୍କୁ ସ୍ୱାଗତ ।' ଯେମିତି ଶୈଳୀରେ ବାବା

ଏହା କହିଲେ, ତାହା ଠିକ୍ ତାଙ୍କ ପିତାଙ୍କର ସ୍ୱର ଅନୁରୂପ ଥିଲା । ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟଜନକ ଭାବରେ ତାଙ୍କର କୈଳାସବାସୀ ପିତାଙ୍କର ସ୍ମୃତି ଆସିଗଲା ଏବଂ ସେ ଆନନ୍ଦରେ ବିଭୋର ହୋଇଗଲେ । କି ମହିମା ଥିଲା ସେହି କଣ୍ଠରେ ! ତାଙ୍କ ମୁହଁରୁ ବାହାରିପଡ଼ିଲା ନିଃସନ୍ଦେହରେ ଏହା ମୋର ପିତାଙ୍କର ସ୍ୱର । ନିଜକୁ ସେ ଆଉ ପ୍ରକୃତିସ୍ଥ କରିପାରିଲେ ନାହିଁ ଏବଂ ସମସ୍ତ ପ୍ରତିଜ୍ଞା ଭୁଲିଯାଇ ବାବାଙ୍କର ଶ୍ରୀଚରଣରେ ମଥାନତ କଲେ । ଦ୍ୱିପ୍ରହରରେ ବିଦାୟ ନେବା ସମୟରେ ବାବା କାକାଙ୍କୁ ଦୁଇଥର ଦକ୍ଷିଣା ମାଗିଲେ, କିନ୍ତୁ ବନ୍ଧୁଙ୍କୁ କିଛି କହିଲେ ନାହିଁ । ବନ୍ଧୁ କାକାଙ୍କ କାନରେ କହିଲେ- 'ମୋତେ କାହିଁକି ବାବା ଉପେକ୍ଷା କରୁଛନ୍ତି ?' କାକା କହିଲେ ନିଜେ ପଚାରିପାର । ବାବା ଏହି ସମୟରେ କହିଲେ 'କ'ଣ ମନ୍ତ୍ରଣା ଚାଲିଛି ।' ବନ୍ଧୁ କହିଲେ 'ମୁଁ ଦକ୍ଷିଣା ଦେବି ?' ବାବା କହିଲେ 'ତୁମର ଅନିଚ୍ଛା ଦେଖି ମୁଁ ମାଗିଲି ନାହିଁ । ଯଦି ଇଚ୍ଛା ଅଛି ଦେଇପାର ।' ସେ ୧୭ ଟଙ୍କା ଦେଲେ । କାକା ବି ସେତିକି ଟଙ୍କା ଦେଇଥିଲେ । ଏବେ ବାବା ତାଙ୍କୁ ଉପଦେଶ ଦେଇ କହିଲେ **'ତୁମ ଭିତରେ ଯେଉଁ ଭେଦଭାବ ରହିଛି, ତାକୁ ଦୂର କରିଦିଅ, ତଦ୍ୱାରା ଆମେ ପରସ୍ପରକୁ ଦୃଷ୍ଟିପାତ କରି ମିଳନ ପଥ ସୁଗମ କରିପାରିବା ।'** ବାବା ତାଙ୍କୁ ଫେରିବାକୁ ଅନୁମତି ଦେଲେ ଏବଂ 'ଯାତ୍ରା ସଫଳ ହେବ' ବୋଲି କହିଲେ । ଯଦିଓ ଆକାଶରେ ବାଦଲ ଘୋଟିଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଜୋରରେ ପବନ ବୋହୁଥିଲା, ତଥାପି ଦୁହେଁ କୁଶଳରେ ମୁମ୍ବଇରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ଘରେ ପହଞ୍ଚି ସେ ଯେତେବେଳେ କବାଟ, ଝରକା ଖୋଲିଲେ ଦୁଇଟି ଘରଚଟିଆ ମରି ପଡ଼ିଥିବାର ଦେଖିଲେ । ତୃତୀୟଟି ତାଙ୍କ ଆଖି ସାମନାରୁ ଉଡ଼ି ପଳାଇଲା । ସେ ମନେ କଲେ ଯଦି ଝରକା ଖୋଲା ଛାଡ଼ିଦେଇଯାଇଥାନ୍ତେ ତାହେଲେ ଏହି ଜୀବମାନଙ୍କର ପ୍ରାଣ ଅବଶ୍ୟ ରକ୍ଷା ପାଇଥାନ୍ତା, କିନ୍ତୁ ପୁଣି ତାଙ୍କ ମନରେ ବିଚାର ଆସିଲା କି ଏହା ହୁଏତ ସେମାନଙ୍କର ଭାଗ୍ୟାନୁସାରେ ଘଟିଲା ଏବଂ ବାବା ତୃତୀୟଜଣକର ପ୍ରାଣ ରକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ ଶୀଘ୍ର ମୋତେ ପଠାଇଦେଲେ ।

।। ବାବାଙ୍କ ପରୀକ୍ଷା ପାଇଁ ଶେଠ୍‌ଙ୍କ ଯୋଜନା ।।

ମୁମ୍ବଇର ସଲିସିଟର ଠକ୍କର ଧରମସି ଜେଠାଭାଇଙ୍କ ଫାର୍ମରେ କାକା ମହାଜନୀ ମ୍ୟାନେଜର ଥିଲେ । ଉଭୟଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଭଲ ସମ୍ପର୍କ ଥିଲା । କାକା ଶିରିଡ଼ି ଯାଉଥିବା ତଥା ବାବାଙ୍କର ଅନୁମତି ପରେ ଯାଇ ସେଠାରୁ ଫେରୁଥିବା କଥା ଠକ୍କର ଜାଣିଥିଲେ । କୌତୁହଳବଶତଃ ସେ ମଧ୍ୟ କାକାଙ୍କ ସହ ହୋଲି ଅବସରରେ ଶିରିଡ଼ି ଯିବାକୁ ସ୍ଥିର କଲେ । କାକା ଥରେ ଶିରିଡ଼ି ଗଲେ ତାଙ୍କର ଫେରିବା ଅନିଶ୍ଚିତ ରହୁଥିବାରୁ ଠକ୍କର ସାଙ୍ଗରେ ଆଉ ଜଣେ ବନ୍ଧୁଙ୍କୁ ନେଲେ ଏବଂ ତିନିଜଣ ମିଶି ଯାତ୍ରାକଲେ । ବାଟରେ କାକା ବାବାଙ୍କୁ ଅର୍ପଣ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଦୁଇ ସେର ମଞ୍ଜିବାଲା କିସମିସ୍ କିଣିଲେ ।

ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସମୟରେ ସେମାନେ ଶିରିଡ଼ିରେ ପହଞ୍ଚିଲେ ଓ ବାବାଙ୍କ ଦର୍ଶନ ନିମିତ୍ତ ଦ୍ୱାରକାମାୟୀ ଗଲେ । ସେହି ସମୟରେ ବାବାସାହେବ ତର୍ଖଡ଼ ସେଠାରେ ଉପସ୍ଥିତ ଥିଲେ । ତାଙ୍କୁ ଦେଖି ଠକ୍କର ସେ ଆସିବାର ଅଭିପ୍ରାୟ ପଚାରିଲେ । ତର୍ଖଡ଼ କହିଲେ ସେ କେବଳ ଦର୍ଶନ ପାଇଁ ଆସିଛନ୍ତି । ଏହାପରେ ଠକ୍କର ପଚାରିଲେ ଏଠାରେ ଚମତ୍କାରିତା ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ କି ? ତର୍ଖଡ଼ କହିଲେ ମୋର ସେଥିରେ ଆଗ୍ରହ ନାହିଁ । ଭକ୍ତମାନଙ୍କର ହାର୍ଦ୍ଦିକ ଇଚ୍ଛା ତ ଏଠାରେ ପୂରଣ ହୋଇଥାଏ । ଏହାପରେ କାକା ମହାଜନୀ ବାବାଙ୍କ ଚରଣରେ ସାଷ୍ଟାଙ୍ଗ ପ୍ରଣାମ କରି କିସ୍‌ମିସ୍ ଅର୍ପଣ କଲେ । ବାବା ତାକୁ ସମସ୍ତଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବିତରଣ କରିବାକୁ କହିଲେ । ଠକ୍କରଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ କିଛି କିସ୍‌ମିସ ମିଳିଲା । ତେବେ ତାଙ୍କୁ କିସ୍‌ମିସ ତ ଭଲ ଲାଗୁନଥିଲା; ଦ୍ୱିତୀୟରେ ଭଲଭାବେ ଧୁଆ ହୋଇନଥିବା ଏପରି ଜିନିଷ ଖାଇବା ପାଇଁ ଡାକ୍ତର ତାଙ୍କୁ ମନା କରିଥିଲେ । ଏଣୁ ସେ ଖାଇବେ କି ନଖାଇବେ କିଛି ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିପାରୁନଥିଲେ, ତେବେ ଔପଚାରିକତା ରକ୍ଷା ପାଇଁ କିଛି କିସମିସ୍ ପାଟିରେ ପକାଇଲେ । ତେବେ ତା'ର ମଞ୍ଜି କେଉଁଠି ପକାଇବେ ଜାଣିପାରୁନଥିଲେ । ମସଜିଦ୍ ଚଟାଣରେ ତ ପକାଇପାରିବେ ନାହିଁ, ତେଣୁ ଇଚ୍ଛା ବିରୁଦ୍ଧରେ ପକେଟରେ ରଖିଲେ । ତାପରେ ମନରେ ଭାବିଲେ ଯେ ବାବା ଯଦି ଜଣେ ସନ୍ଥ, କିସ୍‌ମିସ ତାଙ୍କର ପସନ୍ଦ ନୁହେଁ ବୋଲି ଜାଣିପାରିବେ ନାହିଁ କିପରି ? ପୁଣି ଏଥିପାଇଁ ତାଙ୍କୁ ବାଧ୍ୟ କରିବେ କିପରି ? ଯେମିତି ତାଙ୍କ ମନରେ ଏହି ବିଚାର ଆସିଛି, ବାବା ତାଙ୍କୁ ଆଉ କିଛି କିସ୍‌ମିସ ଦେଲେ; କିନ୍ତୁ ସେ ତାହା ଖାଇଲେ ନାହିଁ ଏବଂ ହାତରେ ଧରି ରହିଲେ । ବାବା ତାଙ୍କୁ ଖାଇବାକୁ କହିଲେ । ସେ ଆଦେଶ ପାଳନ କଲେ ଏବଂ ଦେଖିଲେ ଯେ ତା ଭିତରେ ମଞ୍ଜି ନାହିଁ । ସେ ଚମତ୍କାରିତା ଦେଖିବା ପାଇଁ ଇଚ୍ଛା କରୁଥିଲେ, ସେ ସୁଯୋଗ ମିଳିଗଲା । ସେ ମନେକଲେ ଯେ ବାବା ସମସ୍ତ ବିଚାରକୁ ତୁରନ୍ତ ଜାଣିନେଉଛନ୍ତି ଏବଂ ତାଙ୍କର ଇଚ୍ଛା ଅନୁସାରେ ତାକୁ ମଞ୍ଜିରହିତ କରିଦେଲେ । କି ଅଦ୍‌ଭୁତ ଶକ୍ତି ରହିଛି ତାଙ୍କଠାରେ ? ପୁଣି ଶଙ୍କା ଦୂର କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ପାଖରେ ବସିଥିବା ତର୍ଖଡ଼ଙ୍କୁ ତାଙ୍କର କିସ୍‌ମିସ କିପରି ବୋଲି ପଚାରିଲେ ? ତର୍ଖଡ଼ କହିଲେ ଭଲ ମଞ୍ଜିବାଲା । ଠକ୍କରଙ୍କ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟର ସୀମା ରହିଲା ନାହିଁ ଏବଂ ସେ ପୁଣି ଭାବିଲେ ଯେ ବାସ୍ତବରେ ଯଦି ବାବା ସନ୍ଥ ହୋଇଥିବେ, ପ୍ରଥମ କିସ୍‌ମିସ କାକାଙ୍କୁ ହିଁ ଦେବେ । ଏମିତି ଭାବୁଛନ୍ତି, ବାବା କହିଲେ ଯେ ଅବଶିଷ୍ଟ କିସ୍‌ମିସର ପୁନଃବିତରଣ କାକାଙ୍କଠାରୁ ଆରମ୍ଭ ହେଉ । ଠକ୍କରଙ୍କ ପାଇଁ ଏତିକି ପ୍ରମାଣ ଯଥେଷ୍ଟ ଥିଲା ।

ଶ୍ୟାମା ବାବାଙ୍କୁ ଠକ୍କରଙ୍କର ପରିଚୟ କରାଇଦେଇ କହିଲେ ଇଏ ହେଉଛନ୍ତି କାକାଙ୍କର ମାଲିକ । ପ୍ରତ୍ୟୁତ୍ତରରେ ବାବା କହିଲେ, 'ଯେ କାକାର ମାଲିକ ହେବେ କେମିତି ?' କାକାର ମାଲିକ ତ ବଡ଼ ବିଚିତ୍ର । କାକା ଏଥିରେ ଏକମତ ହେଲେ ।

ନିଜର ପ୍ରତିଜ୍ଞା ତ୍ୟାଗକରି ଠକ୍କର ବାବାଙ୍କୁ ପ୍ରଣାମ କଲେ ଏବଂ ୱାଡ଼ାକୁ ଫେରିଆସିଲେ । ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଆରତି ସମାପ୍ତ ହେବା ପରେ ବାବାଙ୍କଠାରୁ ପ୍ରସ୍ଥାନ ନିମନ୍ତେ ଅନୁମତି ଲୋଡ଼ିବାକୁ ସେମାନେ ମସଜିଦ୍‌କୁ ଆସିଲେ । ଶ୍ୟାମା ସେମାନଙ୍କ ସହ ଥିଲେ । ତହୁଁ ବାବା କହିଲେ-

'ଜଣେ ଚଞ୍ଚଳମତି ଭଦ୍ରବ୍ୟକ୍ତି ଥିଲେ । ସେ ବେଶ୍ ସୁସ୍ଥ ଏବଂ ଧନୀ ଥିଲେ । ଯଦିଓ ଶାରୀରିକ ତଥା ମାନସିକ ପୀଡ଼ାରୁ ମୁକ୍ତ ଥିଲେ; କିନ୍ତୁ ଅନାବଶ୍ୟକ ଚିନ୍ତାରେ ବୁଡ଼ି ରହିବା ଫଳରେ ମନ ଅଶାନ୍ତ ହୋଇଯାଉଥିଲା । କେତେବେଳେ ସେ ସ୍ଥିର ଏବଂ କେତେବେଳେ ଚିନ୍ତିତ ରହୁଥିଲେ । ତା'ର ଏପରି ସ୍ଥିତି ଦେଖି ମୋ ମନରେ ଦୟା ଆସିଲା ଏବଂ ମୁଁ ତାକୁ କହିଲି ଯେ **କୃପାକରି ଏବେ ତୁମର ବିଶ୍ୱାସ ଗୋଟିଏ ଇଚ୍ଛିତ ସ୍ଥାନରେ ସ୍ଥିର କରିନିଅ । ଏହିପ୍ରକାର ବୃଥା ଘୂରିବୁଲିବାରେ କୌଣସି ଫାଇଦା ନାହିଁ ।'**

'ଶୀଘ୍ର ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସ୍ଥାନ ବାଛି ନିଅ'-ଏହି ଉକ୍ତି ଠକ୍କରଙ୍କ ହୃଦୟ କନ୍ଦରକୁ ତୁରନ୍ତ ଶରବିଦ୍ଧ କଲା ଏବଂ ସେ ହୃଦବୋଧ କଲେ ଯେ ଏହା ତାଙ୍କ ପାଇଁ ହିଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ । ତାଙ୍କର ଇଚ୍ଛା ଥିଲା ଯେ କାକା ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କ ସହିତ ଫେରିଯାଆନ୍ତୁ । ବାବା ତାଙ୍କର ଏହି ବିଚାର ଜାଣି କାକାଙ୍କୁ ଠକ୍କରଙ୍କ ସହିତ ଫେରିବାକୁ ଅନୁମତି ଦେଲେ । କାକା ଏତେ ଶୀଘ୍ର ଶିରିଡ଼ିରୁ ଫେରିବେ ବୋଲି କେହି ଭାବୁନଥିଲେ । ଏହି ପ୍ରକାର ଠକ୍କର, ବାବାଙ୍କର ଅନ୍ତର୍ଯ୍ୟାମୀ ସ୍ୱରୂପର ଆଉ ଏକ ପ୍ରମାଣ ପାଇଲେ । ଏହାପରେ ବାବା କାକାଙ୍କୁ ୧୫ ଟଙ୍କା ଦକ୍ଷିଣା ମାଗିଲେ ଏବଂ କହିଲେ 'ଯଦି ମୁଁ କାହାଠାରୁ ଏକ ଟଙ୍କା ଦକ୍ଷିଣା ନିଏ, ତାହେଲେ ଦଶଗୁଣ ଫେରାଇଥାଏ । ମୁଁ କାହାର କୌଣସି ଜିନିଷ ବିନା ମୂଲ୍ୟରେ ନିଏ ନାହିଁ କି ସମସ୍ତଙ୍କୁ ମାଗେ ନାହିଁ । ଯାହା ପ୍ରତି ଫକିର(ଈଶ୍ୱର) ଇସାରା କରନ୍ତି, ତାଙ୍କୁ ହିଁ ମୁଁ ମାଗେ ଆଉ ଯିଏ ଗତ ଜନ୍ମର ଋଣୀ ହୋଇଥାଏ, ତାର ହିଁ ଦକ୍ଷିଣା ସ୍ୱୀକାର କରାଯାଏ । **ଦାନୀ ଦିଏ ଏବଂ ଭବିଷ୍ୟତରେ ଅନୁପମ ଅମଳ ପାଇଁ ବୀଜରୋପଣ କରିଥାଏ ।** ଧନର ଉପଯୋଗ ଧର୍ମୋପାର୍ଜନ ନିମିତ୍ତ ହେବା ଉଚିତ । ଯଦି ତାହା ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଉପଭୋଗରେ ବ୍ୟୟ କରାଯାଏ ତାହେଲେ ତାହା ଦୁରୁପଯୋଗ ହେଲା । ଯଦି ତୁମେ ପୂର୍ବ ଜନ୍ମରେ ଦାନ କରିନାହଁ, ଏହି ଜନ୍ମରେ ପାଇବାର ଆଶା କିପରି ରଖିବ ? ଏଥିପାଇଁ **ଯଦି ପ୍ରାପ୍ତିର ଆଶା ରଖୁଛ ତାହେଲେ ଏବେ ଦାନ କର ।** ଦକ୍ଷିଣା ଦେବା ଦ୍ୱାରା ବୈରାଗ୍ୟ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଥାଏ ଏବଂ ବୈରାଗ୍ୟ ପ୍ରାପ୍ତି ଦ୍ୱାରା ଭକ୍ତି ଏବଂ ଜ୍ଞାନ ବୃଦ୍ଧି ପାଏ । **ପଇସାଟିଏ ଦିଅ ଏବଂ ଦଶଗୁଣ ନିଅ ।'**

ଏହି କଥା ଶୁଣି ଶ୍ରୀ ଠକ୍କର ତାଙ୍କର ସଂକଳ୍ପ କଥା ଭୁଲିଯାଇ ବାବାଙ୍କୁ ୧୫ ଟଙ୍କା ଅର୍ପଣ କଲେ । ତାଙ୍କର ଶିରିଡ଼ି ଯାତ୍ରା ସବୁଦୃଷ୍ଟିରୁ ସାର୍ଥକ ହେଲା ଓ ତାଙ୍କର ସମସ୍ତ ଆଶଙ୍କା ଦୂର ହୋଇଗଲା । ଏହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ବାବାଙ୍କର କୌଶଳ ବଡ଼ ଅଦ୍ୱିତୀୟ ଥିଲା ।

ଯଦିଓ ସେ ସବୁକିଛି କରୁଥିଲେ, ତଥାପି ନିର୍ଲିପ୍ତ ରହୁଥିଲେ । ପ୍ରଣାମ କରିବା ଏବଂ ନକରୁଥିବା ଲୋକ ଉଭୟେ ତାଙ୍କ ପାଇଁ ସମାନ ଥିଲେ । ସେ କେବେ କାହାକୁ ଅନାଦର କରୁନଥିଲେ । ଭକ୍ତମାନେ ପୂଜା କଲେ ସେ ପ୍ରସନ୍ନ ହେଉନଥିଲେ କି ନକଲେ ଦୁଃଖିତ ହେବାର କାରଣ ନଥିଲା । ସୁଖ ଏବଂ ଦୁଃଖ ଭାବନାକୁ ସେ ଅତିକ୍ରମ କରିସାରିଥିଲେ ।

ଅନିଦ୍ରା ରୋଗର ନିଦାନ : ବାନ୍ଦ୍ରାର କାୟସ୍ଥ ପ୍ରଭୁ ଜାତିର ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଦୀର୍ଘଦିନ ଧରି ଏକ ଅଜଣା ରୋଗରେ ପୀଡ଼ିତ ଥିଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କର ଆଦୌ ନିଦ ହେଉନଥିଲା । ଯେମିତି ସେ ଶୋଇବାକୁ ଯାଉଥିଲେ, ତାଙ୍କର ସ୍ୱର୍ଗବାସୀ ପିତା ସ୍ୱପ୍ନରେ ଆସି ତାଙ୍କୁ ଗାଳିଦେଉଥିଲେ । ଫଳରେ ତାଙ୍କର ନିଦ୍ରାଭଙ୍ଗ ହେଉଥିଲା ଏବଂ ରାତିସାରା ସେ ଅଶାନ୍ତି ଅନୁଭବ କରୁଥିଲେ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦିନ ରାତିରେ ଏପରି ହେଉଥିଲା ଯଦ୍ଦ୍ୱାରା ସେ ବଡ଼ କଷ୍ଟ ଭୋଗୁଥିଲେ । ଦିନେ ବାବାଙ୍କର ଜଣେ ଭକ୍ତଙ୍କୁ ସେ ଏହି ବିଷୟ ଜଣାଇଲେ । ଭକ୍ତଜଣକ କହିଲେ ଯେ ସେ ତ ସଂକଟମୋଚନ ସର୍ବପୀଡ଼ା ନିବାରଣୀ ଉଦିକୁ ହିଁ ରାମବାଣ ସଦୃଶ ମନେ କରିଥାନ୍ତି, କାରଣ ଏଥିରୁ ତତ୍କାଳ ଫଳ ମିଳିଥାଏ । ଗୋଟିଏ ଉଦି ପୁଡ଼ିଆ ଦେଇ ଶୋଇବା ପୂର୍ବରୁ ମଥାରେ ଲଗାଇବାକୁ ତଥା ତକିଆତଳେ ରଖିବାକୁ କହିଲେ । ତା ପରଠାରୁ ନିର୍ବିଘ୍ନରେ ତାଙ୍କର ନିଦ ହେଲା । ଏହା ଦେଖି ସେ ବଡ଼ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଓ ଆନନ୍ଦିତ ହେଲେ । ଏହି ଧାରା ଚାଲୁ ରଖି ସେ ସାଇବାବାଙ୍କୁ ଧ୍ୟାନ କରିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ବଜାରରୁ ବାବାଙ୍କର ଗୋଟିଏ ଫଟୋ ଆଣି ତକିଆ ପାଖରେ ରଖି ପ୍ରତିଦିନ ପୂଜା କଲେ । ଏହାପରେ ସେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସୁସ୍ଥ ହୋଇଗଲେ ଏବଂ ପୂର୍ବର ସମସ୍ତ କଷ୍ଟ ଭୁଲିଗଲେ ।

ବାଲାଜୀ ପାଟିଲ ନେବାସକର : ଇଏ ବାବାଙ୍କର ପରମ ଭକ୍ତ ଥିଲେ ଏବଂ ନିଷ୍କାମ ସେବା କରୁଥିଲେ । ଦିନରେ ବାବା ଯେଉଁ ରାସ୍ତା ଦେଇ ଯାଉଥିଲେ, ସକାଳୁ ଉଠି ସେହି ରାସ୍ତାକୁ ମାର୍ଜନାକରି ସଫା କରୁଥିଲେ । ତାଙ୍କ ପରେ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟ ବାବାଙ୍କର ଜଣେ ମହିଳା ଭକ୍ତ ରାଧାକୃଷ୍ଣମାଈ କଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କ ପରେ ଅବଦୁଲ୍ । ବାଲାଜୀ ଯେତେବେଳେ ଶସ୍ୟ ଅମଳ କରି ଫେରୁଥିଲେ ସମସ୍ତ ଶସ୍ୟ ବାବାଙ୍କୁ ଅର୍ପଣ କରିଦେଉଥିଲେ । ସେଥିରୁ ବାବା ଯେତିକି ଫେରାଉଥିଲେ, ସେତିକିରେ ସେ ତାଙ୍କର କୁଟୁମ୍ବ ଭରଣପୋଷଣ କରୁଥିଲେ । ଅନେକ ବର୍ଷ ଧରି ଏହି ଧାରା ଚାଲିଥିଲା ଏବଂ ତାଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁ ପରେ ତାଙ୍କର ପୁତ୍ର ମଧ୍ୟ ଏହାକୁ ଜାରି ରଖିଲେ ।

ଉଦିର ଶକ୍ତି ଏବଂ ମହିମା : ବାଲାଜୀଙ୍କର ଶ୍ରାଦ୍ଧବାର୍ଷିକୀ ଅବସରରେ ଏକ ପଙ୍କ୍ତିଭୋଜନର ଆୟୋଜନ କରାଯାଇଥିଲା । ଯେତେ ଲୋକଙ୍କୁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରାଯାଇଥିଲା, ତାଠାରୁ ତିନିଗୁଣ ଲୋକ ପହଞ୍ଚିଲେ । ଏହା ଦେଖି ଶ୍ରୀମତୀ ନେବାସକର କିଂ କର୍ତ୍ତବ୍ୟବିମୂଢ଼ ହୋଇଗଲେ । ସେ ଭାବିଲେ ଯେ ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଇଁ ଖାଦ୍ୟ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ

ହେବ ନାହିଁ, ଏଣେ ନିଅଣ୍ଟ ହେଲେ କୁଳର ଅମର୍ଯ୍ୟାଦା ହେବ । ଏହି ସମୟରେ ତାଙ୍କର ଶାଶୂ ସାନ୍ତ୍ୱନା ଦେଇ ଚିନ୍ତା ନକରିବାକୁ କହି କହିଲେ 'ଏହି ଭୋଜି ଆମର ନୁହେଁ, ଏହା ସାଇବାବାଙ୍କର ।' ସବୁ ପାତ୍ରରେ ଉଦି ପକାଇ ଢ଼ାଙ୍କୁଣି ଘୋଡ଼ାଇ ଦେବାକୁ ତଥା ଢ଼ାଙ୍କୁଣି ନହଟାଇ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ପରଶିବାକୁ ସେ ପରାମର୍ଶ ଦେଲେ । ବାବା ହିଁ ଆମର ଲଜ୍ଜା ଦୂର କରିବେ । ଶାଶୂଙ୍କ ପରାମର୍ଶ ପାଳନ କରାଗଲା । ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟର ବିଷୟ ଯେ ସମସ୍ତେ ତୃପ୍ତିପୂର୍ବକ ଭୋଜନ କରିବା ପରେ ମଧ୍ୟ ଆହୁରି ଭୋଜନ ସାମଗ୍ରୀ ବଳିଥିଲା । ପ୍ରକୃତରେ ଯାହାର ଯେପରି ଭାବ, ତାକୁ ସେପରି ଅନୁଭବ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଥାଏ । ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଘଟଣା ପ୍ରଥମ ଶ୍ରେଣୀ ଉପନ୍ୟାୟାଧୀଶ ତଥା ବାବାଙ୍କର ପରମଭକ୍ତ ବି.ଏ. ଚୌଗୁଲେ କହିଥିଲେ । ୧୯୪୩ ଫେବୃୟାରୀ ମାସରେ ଅହମ୍ମଦନଗର ଜିଲା କରଜତରେ ପୂଜା ଚାଲିଥିଲା, ଏହି ଅବସରରେ ଏକ ବଡ଼ ଭୋଜିସଭାର ଆୟୋଜନ କରାଗଲା । ଭୋଜନ ସମୟରେ ଆମନ୍ତ୍ରିତ ଲୋକଙ୍କଠାରୁ ପାଞ୍ଚଗୁଣ ଅଧିକ ଲୋକ ସମାଗମ ହେଲେ, ତଥାପି ଖାଦ୍ୟ ନିଅଣ୍ଟ ହେଲାନାହିଁ । ବାବାଙ୍କ କୃପାରୁ ସମସ୍ତେ ପେଟପୂରା ଭୋଜନ ପାଇଲେ, ଏହା ଦେଖି ସମସ୍ତେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲେ ।

ସର୍ପ ରୂପରେ ସାଇବାବାଙ୍କର ପ୍ରକଟ : ଶିରିଡ଼ିର ରଘୁ ପାଟିଲ ଥରେ ନେବାସେସ୍ଥିତ ବାଲାଜୀ ପାଟିଲଙ୍କ ଘରକୁ ଯାଇଥିଲେ । ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ଗୋଟିଏ ସାପ ଗୋଶାଳା ଭିତରେ ପଶିଗଲା । ସାପଟିକୁ ଦେଖି ଗୋରୁଗାଈମାନେ ମଧ୍ୟ ଛାନିଆ ହୋଇ ଇତଃସ୍ତତଃ ହେଲେ । ଘରେ ଥିବା ଲୋକମାନେ ଡରିଗଲେ । ତେବେ ବାଲାଜୀ ମନେ କଲେ ଯେ ଶ୍ରୀ ସାଇ ହିଁ ଏହି ରୂପରେ ପ୍ରକଟ ହୋଇଛନ୍ତି । ଗୋଟିଏ ଗ୍ଲାସ ଦୁଗ୍ଧ ନେଇ ସେହି ସର୍ପ ସମ୍ମୁଖରେ ସେ ରଖିଲେ ଏବଂ ତାକୁ ଏପରି ସମ୍ବୋଧିତ କଲେ- 'ବାବା ! ଆପଣ ଏପରି ଚିତ୍କାର କରୁଛନ୍ତି କାହିଁକି ? କ'ଣ ଆପଣ ଆମକୁ ଭୟଭୀତ କରିବାକୁ ଚାହୁଁଛନ୍ତି ? ଏହି ଦୁଧ ପାନ କରନ୍ତୁ ।' ଏହା କହି ସେ ନିର୍ଭୟରେ ସାପଟି ପାଖରେ ବସିପଡ଼ିଲେ । ପରିବାରର ଅନ୍ୟ ଲୋକମାନେ ତ ବେଶ୍ ବିବ୍ରତ ହୋଇପଡ଼ିଲେ ଏବଂ କ'ଣ କରିବେ ବୁଝିପାରୁନଥିଲେ ମାତ୍ର କିଛି ସମୟ ପରେ ସାପଟି ଅଦୃଶ୍ୟ ହୋଇଗଲା ଏବଂ କେହି ବି ଜାଣିପାରିଲେ ନାହିଁ ଯେ କୁଆଡ଼େ ଗଲା । ଗୋଶାଳାର ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗ ବୁଲି ଦେଖିବା ପରେ ମଧ୍ୟ ସାପର କୌଣସି ଚିହ୍ନ ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଲା ନାହିଁ ।

ଶ୍ରୀ ସଦ୍‌ଗୁରୁ ସାଇନାଥାର୍ପଣମସ୍ତୁ । ଶୁଭଂ ଭବତୁ ।।

(ସପ୍ତାହ ପାରାୟଣ : ପଞ୍ଚମ ବିଶ୍ରାମ)